روزنامه فرهنگی - اجتماعی صبح ایران
صاحب‌امتیاز: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران
مدیر مسئول: یوسف قوچانی غروی

جام جم

یکشنبه ۱۶ فروردین ۱۴۰۵ | ۱۶ شوال ۱۴۴۷
۸ صفحه روزنامه
سال بیست‌وششم | شماره ۷۲۸۹
sunday | 5 April | 2026

تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۰۲۱-۲۳۰۰۴۰۰۰
دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
امور مشترکین: ۱۱۴۶۱۹۳۳ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام‌جم
شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷

پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

پاتک توئیتری قالیباف

چگونه رئیس مجلس شورای اسلامی با توئیت‌هایش به جنگ روایات جعلی ترامپ رفت؟

در بحبوحه جنگ و تنش‌های فزاینده میان ایران و آمریکا، «محمدباقر قالیباف» رئیس مجلس ایران، به شکلی غیرمنتظره وارد میدان تازه‌ای شده است: شبکه‌های اجتماعی. او تلاش کرده با استفاده از همان ابزاری که «دونالد ترامپ» برای تأثیرگذاری بر افکار عمومی و حتی بازارهای مالی به کار می‌گیرد، روایت متفاوتی ارائه دهد و بازی را برگرداند. ترامپ طی سال‌های اخیر نشان داده که پیام‌هایش در شبکه اجتماعی «تروث سوشال» می‌تواند به‌سرعت بازارهای مالی، به‌ویژه بازار نفت و سهام را تحت تأثیر قرار دهد. هر اظهار نظر او درباره مذاکرات با ایران یا احتمال تشدید درگیری، بلافاصله باعث نوسان قیمت‌ها می‌شود.

پاتک قالیباف به «سیگنال‌های بازارساز»

محمدباقر قالیباف با درک درستی از این الگو، تلاش کرده از همان بستر برای مقابله استفاده کند. او در پیام‌هایی که عمدتا پیش از باز شدن بازارهای آمریکا منتشر می‌کند، به نوعی به سرمایه‌گذاران هشدار می‌دهد که به اخبار اولیه اعتماد نکنند و حتی برخلاف آن عمل کنند. او توصیه کرده است که سرمایه‌گذاران در مواجهه با اخبار مثبت، محتاط باشند و در شرایطی که بازار بیش از حد خوش‌بین است، موقعیت فروش بگیرند و برعکس، در زمان بدبینی بازار، به خرید فکر کنند. این رویکرد در واقع نوعی استراتژی «معکوس» در برابر هیجانات ناشی از اظهارات ترامپ محسوب می‌شود و به شکل قابل توجهی پاسخ داده است به قدری که تأثیر نوشته‌های ترامپ در بازار را به حداقل رسانده است. نمونه‌ای از این تقابل در دهم فروردین دیده شد؛ زمانی که دونالد ترامپ با انتشار پیامی مثبت درباره مذاکرات، باعث رشد اولیه بازارها شد، اما در ادامه روز، این رشد به شدت فروکش کرد سناریویی که با پیش‌بینی قالیباف همخوانی داشت.

جنگ روایت‌ها در کنار جنگ واقعی

این تقابل رسانه‌ای تنها بخشی از رقابت گسترده‌تر میان تهران و واشنگتن است. در حالی که در میدان واقعی، تنش‌های نظامی و سیاسی ادامه دارد، در فضای آنلاین نیز نوعی «جنگ روایت‌ها» شکل گرفته است؛ جنگی که هدف آن تأثیرگذاری بر افکار عمومی و حتی رفتار سرمایه‌گذاران است. محمدباقر قالیباف پیش‌تر نیز ادعاهای ترامپ درباره «پیشرفت در مذاکرات» را رد کرده و آمریکا را به انتشار «اخبار جعلی» برای مدیریت افکار عمومی و منحرف کردن توجه‌ها از مشکلات ژئوپلیتیک متهم کرده بود. چیزی که مصداقش خیلی زود در میدان نبرد هم آشکار کرد.

شبکه‌های اجتماعی؛ ابزار جدید قدرت

این روند نشان می‌دهد که شبکه‌های اجتماعی دیگر صرفا ابزار ارتباطی نیستند، بلکه به بخشی از ابزار قدرت در سیاست بین‌الملل تبدیل شده‌اند. اکنون نه‌تنها رهبران سیاسی، بلکه مقامات دیگر کشورها نیز تلاش می‌کنند از این فضا برای اثرگذاری مستقیم بر بازارها و مخاطبان جهانی استفاده کنند. پایگاه خبری بیزینس اینسایدر نوشته است تحلیلگران معتقدند ورود مقاماتی مانند محمدباقر قالیباف به این عرصه، نشانه‌ای از تغییر قواعد بازی است؛ جایی که پیام‌های کوتاه و لحظه‌ای می‌توانند به اندازه تصمیمات رسمی، پیامدهای اقتصادی و سیاسی داشته باشند.

واکنش‌ها و بازتاب‌ها

اظهارات و نوشته‌های کوتاه محمدباقر قالیباف در شبکه‌های اجتماعی توجه تحلیلگران مالی و کاربران را جلب کرده است. برخی این اقدام را نوعی «دیپلماسی بازار» توصیف کرده‌اند؛ جایی که مقامات سیاسی مستقیما به سرمایه‌گذاران پیام می‌دهند. در عین حال، این تحرکات باعث شده نقش بازیگران غیردولتی و حتی افراد در شکل‌دهی به روندهای اقتصادی جهانی پررنگ‌تر شود.

اکنون دیگر تنها بانک‌های مرکزی یا نهادهای رسمی نیستند که بر بازارها اثر می‌گذارند، بلکه یک پست در شبکه اجتماعی نیز می‌تواند موجی از تغییرات ایجاد کند. گزارش بیزینس اینسایدر و همچنین گزارشی از سی‌ان‌ان نشان می‌دهد که محمدباقر قالیباف با ورود به فضای شبکه‌های اجتماعی، در تلاش است تا با همان سلاحی که ترامپ به‌کار می‌گیرد، به مقابله بپردازد. این تقابل نه‌تنها بُعد سیاسی دارد، بلکه به‌طور مستقیم بر اقتصاد و بازارهای جهانی نیز اثر می‌گذارد. در شرایطی که جنگ و مذاکرات به‌طور هم‌زمان جریان دارد، به نظر می‌رسد نبرد واقعی تنها در میدان نظامی نیست، بلکه در فضای دیجیتال و ذهن سرمایه‌گذاران نیز ادامه دارد جایی که هر پیام می‌تواند معادلات را تغییر دهد.

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۰۸	نیمه شب شرعی: ۲۳:۲۵
غروب آفتاب: ۱۸:۲۷	اذان صبح فردا: ۰۴:۲۳
اذان مغرب: ۱۸:۴۶	طلوع خورشید فردا: ۰۵:۴۸

واحه

با ادب نافه گشایی کن از آن زلفِ سیاه
جای دلهای عزیز است به هم بر مزنش ...! حافظ

حکمت

■ پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله): زهد به دنیا، عبارت است از: کوتاه کردن آرزو، گزاردن شکر هر نعمتی، و پرهیز از هر آنچه خداوند، حرام کرده است. / تحف العقول

رایحه ظهور

■ امام صادق علیه السلام: بهترین میراثی که پدران برای فرزندان می گذارند ادب است، نه ثروت؛ زیرا که ثروت می رود و ادب می‌ماند / الکافی

وصیت شهدا

■ شهید علی پورحیدری «مردم از گناه دوری کنید چرا که هیچ نفعی از ارتکاب آن برای شما بوجود نمی آید. همیشه راستگو باشید که رهایی در راستگویی است و از دروغ بپرهیزید که مرگ در دروغگویی است. کار خیر کنید. کمتر حرف بزنید و بیشتر عمل کنید.»

خبر روز

شکم‌بارگی پیت هگست

جنجال ۹ میلیون دلار هزینه غذا در میانه جنگ

گزارش تازه‌ای از رسانه‌های آمریکایی نشان می‌دهد هزینه‌های هنگفت پنتاگون برای خرید غذاهای لوکس، از جمله میگو و خرچنگ، موجی از انتقادها درباره نحوه خرج شدن پول مالیات‌دهندگان در ایالات متحده ایجاد کرده است. طبق گزارشی که در روزنامه بریتانیایی دیلی‌استار منتشر شد، اسناد مالی نشان می‌دهد وزارت دفاع در سال مالی گذشته میلیون‌ها دلار برای تأمین غذاهای گران‌قیمت هزینه کرده است. این گزارش در حالی منتشر می‌شود که پیت هگست در رأس پنتاگون قرار دارد و بحث درباره مدیریت هزینه‌های نظامی آمریکا بار دیگر داغ شده است. بر اساس این اسناد، تنها برای خرید شاه‌میگو حدود ۶.۹ میلیون دلار هزینه شده است. علاوه بر آن، نزدیک به ۲ میلیون دلار نیز صرف خرید خرچنگ آلاسکا شده و مبالغ قابل توجهی هم برای استیک، ماهی سالمون و سایر غذاهای دریایی گران‌قیمت پرداخت شده است. منتقدان می گویند چنین اقلامی بیش از آنکه به غذای معمول نیروهای نظامی شباهت داشته باشد، یادآور منوی رستوران‌های لوکس است. این هزینه‌ها بخشی از مجموع قراردادها و پرداخت‌هایی است که پنتاگون در پایان سال مالی انجام داده؛ دوره‌ای که معمولا با افزایش ناگهانی مخارج دولتی همراه است. ناظران مالی می گویند بسیاری از سازمان‌های فدرال در ماه پایانی سال مالی تلاش می کنند بودجه باقی‌مانده خود را مصرف کنند، زیرا در صورت خرج نشدن ممکن است در سال بعد بودجه کمتری دریافت کنند. گروه نظارتی «Open the Books» که داده‌های مربوط به هزینه‌های دولت را بررسی می کند، اعلام کرده بخش قابل توجهی از این پرداخت‌ها در هفته‌های پایانی سال مالی ثبت شده است. به گفته این گروه، چنین روندی نمونه‌ای از پدیده معروف «استفاده کن یا از دست بده» در سیستم بودجه فدرال آمریکاست. با انتشار این گزارش، برخی سیاستمداران و فعالان شفافیت مالی از دولت خواسته‌اند توضیح دهد چرا در شرایطی که فشار اقتصادی بر شهروندان افزایش یافته، چنین هزینه‌هایی از بودجه عمومی انجام می‌شود.

ایران در قلب نخبگان جهان اسلام

صدها تن از چهره‌های شاخص جهان اسلام در بیانیه ها و موضع گیری هایی حمایت قاطع خود را از ایران اعلام کردند

همزمان با «جنگ رمضان»، موجی از همبستگی فراتر از مرزهای دیپلماتیک و در ساحت اندیشه و هنر شکل گرفته است. طی روزهای اخیر، صدها تن از چهره‌های شاخص علمی، فرهنگی، هنری و ادبی جهان اسلام با انتشار بیانیه‌ها، خلق آثار هنری و... حمایت قاطع خود را از ایران اعلام کرده‌اند. این صف‌آرایی فرهنگی که در آن نام هنرمندان دغدغه‌مند به چشم می‌خورد، نشان‌دهنده شکل‌گیری یک جبهه متحد هویتی در عرصه دیپلماسی عمومی است. نخبگان فرهنگی جهان اسلام در پیام‌ها و آثار خود تاکید کرده‌اند که دفاع از جایگاه ایران در این برهه حساس، صیانت از میراث تمدنی و هویت مشترک امت اسلامی است.

این انسجامِ هنری و ادبی اثبات می‌کند که پیوندهای تاریخی و اشتراکات اعتقادی ملت‌های مسلمان، عمیق‌تر از آن است که تحت‌الشعاع معادلات سخت نظامی قرار گیرد. در شرایطی که بحران‌های میدانی در صدر اخبار قرار دارند، قلم و هنر روشنفکران جهان اسلام به رساترین رسانه برای تبیین حقایق و تقویت همگرایی منطقه‌ای تبدیل شده است.

سلامه عبدالقوی، معاون سابق وزیر اوقاف مصر و رئیس مؤسسه «محراب الازهر» تأکید کرد جنگ علیه ایران صرفاً یک تجاوز جنایتکارانه صهیونیستی-آمریکایی علیه ملت مسلمان ایران نیست، بلکه تمایز آشکاری بین حقیقت و باطل است.

شیخ محمد صالح الموعد، رئیس هیات مشاوره‌ای و سخنگوی رسمی علمای فلسطین، با اشاره به شرایط کنونی جهان اسلام تأکید کرد: در این برهه زمانی، هنگامی که در برابر دشمن آمریکایی-صهیونیستی می‌ایستیم، در حقیقت از اسلام، دین حضرت محمد (ص) و قرآن کریم دفاع می‌کنیم.

شورای عالی علمای امامیه افغانستان در واکنش به شورای فتوای الازهر در رابطه با محکومیت دفاع مشروع کشور جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد: آیا بهتر نیست به‌جای محکوم کردن ایران که فقط از خودش دفاع می‌کند، کشورهای حاشیه خلیج فارس را محکوم کنید که جاهلانه آغوش خویش را به روی دشمنان اسلام باز کرده‌اند و آنان را علیه کشورهای مسلمان یاری و حمایت می‌کنند؟ آیا گمان نمی‌کنید که سیره‌تان برخلاف امر پروردگار است که فرمودند: «أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ» (سوره فتح آیه ۲۹).

شیخ صادق الغریانی، مفتی اعظم لیبی، با تأکید بر مسلمان بودن ایران گفت در درگیری میان مسلمانان و غیرمسلمانان، بی‌طرفی جایگاهی ندارد و مسلمانان باید از یکدیگر حمایت کنند.

محمود آریکان، رئیس حزب سعادت ترکیه در نشست گروهی خود در مجلس، با تأکید بر اینکه ترکیه و ایران در برابر تحولات منطقه «در یک طرف» قرار دارند، ارزیابی‌های قابل توجهی ارائه داد.

وی به موازنه قدرت‌های جهانی و منطقه‌ای اشاره کرد و اظهار داشت: «ما طرفدار ایران نیستیم، بلکه ما با ایران در یک طرف هستیم، زیرا ترکیه و ایران در میان کشورهای هدف‌گیری شده، با هم مورد ارزیابی قرار می‌گیرند.»

«حافظ نعیم» امیر جماعت اسلامی پاکستان با اشاره به جنایات آمریکا و رژیم صهیونیستی در جنگ رمضان علیه مردم مظلوم ایران ضمن تمجید از پیوند و همبستگی عمیق و ناگسستنی دولت و ملت در ایران گفت که با وجود به شهادت رسیدن رهبران این ملت، همه ایرانیان وحدت و همبستگی را حفظ کردند و درواقع دسیسه‌های آمریکا و اسرائیل را نقش بر آب کردند.

هیات مقاومت اسلامی سوریه در پیامی حمایت خود را از آیت‌الله سید مجتبی حسینی خامنه‌ای، سومین رهبر ایران اعلام کرده و از مسلمانان خواستند در شرایط کنونی اتحاد خود را حفظ کنند.

نورالدین ابولحیه اندیشمند الجزایری گفت: قدرت معنوی و نظامی فعلی ایران، مدیون رهبری عالم، زاهد، حکیم، عارف و بصیری است که همواره می‌گفت «ان معی ربی» و درنهایت نیز خداوند شهادت را به او عطا کرد.

شیخ ابوعجه از علمای اهل سنت عراق تصریح کرد: وظیفه ما در چنین شرایطی آن است که در صفی واحد در برابر ظلم و ستم بایستیم و موضعی روشن در حمایت از اسلام و مسلمانان اتخاذ کنیم.

همبستگی با جمهوری اسلامی ایران صرفاً به معنای ایستادن در کنار یک کشور نیست، بلکه ایستادن در کنار اسلام، مسئله مسلمانان و کرامت آنان است.

در این جنگ، دشمن یکی است و تجاوز نیز یکی است؛ بنابراین باید مواضعی یکپارچه اتخاذ شود، اختلافات کنار گذاشته شود و دل‌ها به یکدیگر نزدیک گردد.

شیخ غازی حنینه، رئیس هیات امنای تجمع علمای مسلمان لبنان در واکنش نظامی ایران اشاره کرد و گفت: پاسخ سپاه پاسداران، ارتش و نیروهای مسلح ایران در انجام عملیات نظامی علیه پایگاه‌های آمریکایی در منطقه و اراضی اشغالی نشان داد ساختار نظام جمهوری اسلامی که توسط امام خمینی (ره) پایه‌گذاری شد و آیت‌الله خامنه‌ای آن را ادامه داد، همچنان پابرجاست.

یادداشت

مهدی مقاری | نویسنده و فعال فرهنگی

دوسنگر استراتژیک در جنگ

در پی ناکامی‌های میدانی و فروپاشی معادلات منطقه‌ای دشمن، اکنون عرصه تقابل از خاکریزهای نظامی به گستره پیچیده «جنگ ترکیبی» منتقل شده است. در این پیکار نامتقارن، ابزارهایی چون روایت‌سازی گمراه‌کننده، ترویج ناامیدی و القای شکاف میان ملت و نظام، جایگزین تاکتیک‌های کلاسیک نبرد شده‌اند. در شرایطی که سیلاب خروشان بمباران خبری از سوی شبکه‌های معاند و طیف گسترده ای از پلتفرم‌های مجازی وابسته به جبهه مخالف جمهوری اسلامی، بی‌وقفه و در تمام ساعات شبانه‌روز، افکار عمومی را هدف گرفته، میدان نبرد به «جنگ روایت‌ها» تبدیل شده است. دشمن با به‌کارگیری صدها شبکه رسانه‌ای، هزاران نیروی عملیات روانی و الگوریتم‌های پیشرفته القاگری، می‌کوشد تا چهره جنایت را معکوس جلوه دهد و اقدام مشروع دفاعی ایران را با ترفند «وارونه‌نمایی» به اتهامی ناعادلانه بدل کند. در چنین بزنگاه حساسی، رسانه‌های انقلابی از جایگاهی راهبردی و سرنوشت‌ساز برخوردارند. رسانه‌ای که در تراز انقلاب اسلامی عمل می‌کند، نه صرفاً به شعارنویسی که به «بصیرت‌افزایی» می‌پردازد؛ گره‌های تردید را می‌گشاید، سرمایه اجتماعی را به وحدت ملی تبدیل می‌کند و با تبدیل یأس به امید، توطئه‌های نرم را خنثی می‌سازد. امروز قلم، تصویر و صدا در این میدان نبرد روایت‌ها، از موشک‌های نقطه‌زن نیز برای دشمن رعب‌آورترند. چرا که موشک یک مقر را منهدم می‌کند، اما یک روایت روشنگر، یک جبهه عظیم مردمی را بیدار کرده و در مسیر ایستادگی بسیج می‌کند. وظیفه امروز، روشنگری مستمر و بی‌وقفه است. وظیفه داریم تصویر جنایت را چنان در کانون توجه افکار عمومی جهان قرار دهیم که انکارپذیری از آن سلب شود. باید صدای مظلومیت ملت ایران را به گوش جهانیان برسانیم، اما فراتر از آن، وظیفه داریم «روایت انسجام ملی» را به عنوان پادزهر اصلی پروژه تفرقه‌افکنی دشمن به تصویر بکشیم. باید نشان دهیم این ملت، فریب توطئه برادرکشی و دامن زدن به اختلافات قومی و سیاسی را نمی‌خورد. هر کلمه، هر تصویر و هر گزارش، باید به چسبی برای پیوند هرچه بیشتر دلها تبدیل شود. در کنار رسانه، مسجد هم به عنوان نخستین سنگر انقلاب اسلامی، نقشی بی‌بدیل ایفا می‌کند. مسجد کانون بصیرت، محل اتصال اراده آسمانی با عزم زمینی و مهمترین پایگاه تضمین کننده انسجام ملی است. در روزهای سخت نبرد ترکیبی، مساجد باید بیش از هر زمان دیگر به پایگاه فراگیر مردمی تبدیل شوند. نه فقط برای اقامه نماز و اقامه عزا، که به مثابه مراکز تحلیل، تبیین، همدلی و تصمیم‌سازی راهبردی. دشمن از مسجد می‌هراسد، چراکه مسجد همان جایی است که نیروهای مخلص را سازماندهی می‌کند، اختلافات را در پرتو نور ایمان از میان برمی‌دارد و جبهه‌ای متحد در برابر جبهه باطل جهانی تشکیل می‌دهد. ما نیازمند تحول در کارکرد مساجد هستیم؛ مساجدی که پاتوق وحدت شوند. پایگاه‌هایی که مردم با هر ذائقه و سلایق سیاسی، در کنار یکدیگر بایستند و فریاد بزنند: «ما ایرانی‌ایم، ما مسلمانیم، ما یک ملتیم و دشمن مشترک ما، یکی است.» مسجد وظیفه دارد امید را در جامعه زنده کند. باید به مردم بفهماند که این جنایت‌ها و فشارها، آخرین ضربات مستأصلانه دشمن در آستانه فروپاشی است. هر مسجد یک قرارگاه، هر محراب یک سنگر و هر منبر یک موضع راهبردی است. دشمن امروز به خوبی دریافته که تنها سد مستحکم پیشروی راهبردهای سلطه، «انسجام ملی» است. او با جنایت می‌خواهد ارعاب کند، با فشار اقتصادی می‌خواهد استقامت را فرسایش دهد و با جنگ رسانه‌ای می‌خواهد پیوندهای ملی را از هم بگسلد. پاسخ قاطع ما به این هجمه ترکیبی چیست؟ پاسخ ما، حضور پرشور و شعورمند در مساجد است تا نشان دهیم ایمان، آسیب‌ناپذیرترین گسل‌های اجتماعی را نیز ترمیم می‌کند. پاسخ ما، فعالیت جهادی و حرف‌های در عرصه رسانه است تا اثبات کنیم روایت میدان نبرد را به دشمن واگذار نخواهیم کرد. پاسخ ما، وحدت کلمه در عمل است. دشمن باید بداند اگر در میدان‌های نظامی شکست خورده، امروز در «میدان ملت‌سازی» نیز با شکستی سخت‌تر و مفتضحانه‌تر روبه‌رو خواهد شد. ما ملتی هستیم که از دل جنایت‌های بزرگتر و تلخ‌تر از این، سربلندتر از همیشه بیرون آمده‌ایم. هیهات منا الذله.